

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
UPRAVA POLICIJE
SARAJEVO

Broj: 02-29-1

Datum: 28.02.2019. godine

KANTON SARAJEVO
VLADA KANTONA SARAJEVO
n/r premijera

PREDMET: Očitovanje policijskog komesara na prijedlog godišnje ocjene rada za 2018. godinu, informaciju sa pojašnjenjem i dokumentacijom, dostavljam.-

V E Z A : Akt Uprave policije MUP-a Kantona Sarajevo broj:02-29 od 26.02.2019. godine

Poštovani premijeru,

kao što Vam je poznato, na svojoj sjednici od 12.02.2019. godine, Nezavisni odbor Skupštine Kantona Sarajevo je usvojio prijedlog da se za 2018. godinu rad policijskog komesara ocijeni sa ocjenom "nezadovoljava", na koju odluku sam Vladi Kantona Sarajevo dana 26.02.2019. godine, dostavio pisano izjašnjenje, uz akt broj i datum veze. Cijenim da je prijedlog Nezavisnog odbora neosnovan, ne zasniva se na činjenicama i objektivnim pokazateljima i ne korespondira sa elementarnom logikom i istinom. Dužan sam, radi zaštite ličnog i profesionalnog integriteta, ali i dostojanstva preko hiljadu uposlenika Uprave policije koji su u ovakvoj ocjeni prepoznali sebe, odnosno, uvidjeli relativiziranje vlastitog rada i rezultata koji su postignuti u zadnje dvije godine da i na ovaj način zaštitim Upravu policije od neprihvatljivih političkih i drugih pritisaka koji direktno ugrožavaju operativnu samostalnost Uprave policije zagaraniranu članom 5. stav (2) Zakona o unutrašnjim poslovima Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 1/16).

U tom smislu, dostavljam Vam spiskove peticije uposlenika Uprave policije MUP Kantona Sarajevo koji su dali podršku menadžmentu Uprave policije na čelu s policijskim komesarom, kao i spisak kadeta XXXVI generacije polaznika osnovne policijske obuke (prvi nivo) što ilustrativno govori o profesionalnom radu menadžmenta Uprave policije u toku 2018. godine.

Nadalje, djelovanje policijskih tijela u savremenim uvjetima, odnosno državnim uređenjima koja počivaju na demokratskim osnovama je uvjetovano ulogom koju policija ima u osiguranju vladavine prava, sigurnosti javnog poretka i zaštiti ljudskih prava i sloboda građana. Postoji nekoliko ključnih karakteristika promjene paradigme funkcionisanja policije u demokratski uređenim državama, a jedna od ključnih je osiguranje operativne samostalnosti sa jedne i potpune odgovornosti policije i rukovodećih policijskih službenika demokratski izabranim i imenovanim organima zakonodavne i izvršne vlasti. Tu negdje između se svakako nalazi i sve veća zastupljenost doktrine suzdržavanja u primjeni prisile i nekonfliktnog rješavanja svakodnevnih problema sigurnosti za koje je nadležna policija, kao i zahtjevi za transparentnost u radu policije. Uloga medija i civilnog društva je u tom smislu nezaobilazna u smislu praćenja i neformalne kontrole rada policije u svakodnevnom životu.

Kada je riječ o formalnim mehanizmima osiguranja odgovornosti policije oni su postavljeni zakonom, što je ključna odlika demokratskih poredaka, i baziraju se na principu podijeljene odgovornosti za nadzor nad radom policije između zakonodavnih, izvršnih i *sui generis* tijela za

građansku kontrolu rada policije. Tu se svakako treba dodati i pravosudna kontrola rada policije jer u slučajevima postupanja u domenu otkrivanja i dokazivanja krivičnih djela policija biva potčinjena i postupa po nalogu pravosudnih institucija, primarno tužioca koji rukovodi istragom, ali i suda koji izdaje naredbe za provođenje pojedinih radnji dokazivanja i povjerava njihovo izvršenje policijskim organima. Kako je istaknuto, da bi policija mogla ostvariti svoju vrlo osjetljivu i važnu ulogu u društvu u uvjetima pojave sve složenijih oblika ugrožavanja sigurnosti, pojačanog interesovanja javnosti, nedovoljnih resursa za rad i sve intenzivnijih nastojanja za uplitanje u rad policije od različitih društvenih interesnih grupa, potrebno je osigurati potpunu operativnu samostalnost u radu policije kako bi ona zakonito, nepristrasno i profesionalno mogla postupati, lišena bilo kakvih eksternih formalnih i neformalnih uticaja na svoj rad.

Načelo operativne samostalnosti policije se javlja kao vrhunski postulat organizacije i funkcionisanja policije u razvijenim demokratskim državama zapadne Evrope sredinom 60-tih godina prošlog stoljeća i ono u suštini označava zahtjev da upravljanje i rukovođenje policijom mora biti u skladu sa najvišim profesionalnim standardima, i da niti jedan segment izvršne i zakonodavne vlasti nema pravo miješanja u rad policije u smislu izdavanja naloga, naređenja za postupanje u konkretnim operativnim stvarima, na način da se selektivno pokreću i/ili zaustavljaju operativne i istražne aktivnosti policije prema pojedincima ili grupama, pogotovo kada bi takvo (nedopušteno) postupanje bilo uvjetovano političkim razlozima. Ukratko, operativna samostalnost podrazumijeva mehanizam zaštite od neosnovanog, neprimjerenog i malicioznog političkog uticaja politike na rad policije.

Dakle, radi lakšeg poimanja i donošenja vaše odluke, imam potrebu, kao nastavak korespondencije da vam dam pojašnjenje o položaju, ulozi i odgovornosti policijskog komesara Uprave policije, shodno pozitivnim zakonskim propisima. Naime, Kanton Sarajevo je shodno Ustavu Federacije BiH i Kantona nadležan za osnivanje i nadziranje vlastitih policijskih snaga, i shodno procesima koji su vođeni na višim nivoima vlasti, posebno na nivou Federacije BiH, Skupština Kantona Sarajevo je donijela Zakon o unutrašnjim poslovima u koji su ugrađeni savremeni standardi koji trebaju osigurati neovisno i profesionalno djelovanje policije uz adekvatne mehanizme nadzora i kontrole. Nadzor nad radom policije najprije ima Skupština Kantona Sarajevo koja imenuje svoj Nezavisni odbor (član 25.), dok Vlada Kantona Sarajevo putem ministra, također, vrši nadzor nad radom policije (član 21. stav (5) tačka b)). Svakako je kao civilni mehanizam nadzora važan i Odbor za žalbe javnosti (član 64.) kao posebno tijelo Skupštine Kantona Sarajevo koje postupa s ciljem zaštite prava i sloboda građana u postupcima kada su podnesene žalbe na rad policijskih službenika. Komisija za sigurnost Skupštine Kantona Sarajevo i *ad hoc* tijela, također, imaju zakonom propisana ovlaštenja za nadzor nad zakonitošću rada Uprave policije, iz čega je jasno kako je policija u Kantonu Sarajevo trenutno najviše nadzirani i kontrolisani subjekat u cjelokupnom sistemu javne uprave.

Upravom policije rukovodi policijski komesar i dužan je skupa s ministrom da provodi odluke i smjernice Skupštine i Vlade u skladu sa zakonom (član 9. stav (3)). Da bi se osiguralo jedinstvo rukovođenja i neophodna hijerarhija u radu Uprave policije, zakonom je policijskom komesaru dato ovlaštenje da poduzima sve potrebne strateške i operativne radnje u cilju zakonitog i efikasnog postupanja (član 23.), u skladu s onim što jeste suština načela operativne samostalnosti (budžet, radni odnosi, sredstva i oprema za rad, normativna djelatnost, izvještavanje, odnosi s javnošću, izvještavanje Vlade i Skupštine o svom radu). Ključno pitanje je kako tj. putem kojih mehanizama Skupština i Vlada u kontekstu načela operativne samostalnosti vrše nadzor nad radom Uprave policije, odnosno policijskog komesara koji rukovodi Upravom. Zakon poznaje samo jedan, inače poznat i zastupljen mehanizam, a to je praćenje rada policijskog komesara. Ovaj pojam je zapravo sinonim za "monitoring", koji je sastavni dio procesa strateškog planiranja u radu javnih institucija. Monitoring je nužni instrument koji skupa s ocjenom ("evaluacija") treba da pouzdano i neovisno utvrdi da li su određeni unaprijed definisani strateški ciljevi i očekivani rezultati zaista i ostvareni, te koje (u slučaju neuspjeha) korektivne aktivnosti treba poduzeti u vrijeme trajanja strateških programa kako bi se ti rezultati ostvarili. To je jasno iz činjenice da zakon obavezuje policijskog

komesara da postupa u skladu sa smjernicama i odlukama Skupštine i Vlade, koje su strateškog, a ne operativnog karaktera. Njima se definišu prioriteti, područja djelovanja i zadaju parametri očekivanog uspjeha. Nije poznato da je prethodnih godina Uprava policije imala strateški okvir na osnovu kojeg bi Nezavisni odbor, odnosno Vlada i Skupština mogli pratiti rad policijskog komesara shodno suštini i svrsi pojma "praćenje". Drugim riječima, nisu postojali jasni, vidljivi parametri na osnovu kojih je za određeni vremenski period moguće izvesti zaključak da li je policijski komesar i Uprava policije ostvarila unaprijed definisane ciljeve u svom radu. Ako je nedostajao strateški okvir, a jeste, onda je i mehanizam praćenja i nadzora bio lišen osnovne pretpostavke i jedino se mogao provoditi proizvoljno i vrlo vjerovatno pogrešno.

Tek je Uprava policije mojom odlukom u svojstvu policijskog komesara, tokom 2018. godine pokrenula aktivnosti i dobila prvi strateški dokument u vidu Strategije i Akcionog plana Uprave policije za period 2018-2021. koji na srednjeročnim osnovama daje sveobuhvatan pregled problema, kapaciteta i planiranih aktivnosti na rješavanju tih problema, s egzaktnim (mjerljivim) parametrima iskazanim kao smanjenje obima pojedinih krivičnih djela, povećanje povjerenja javnosti u rad policije i dr. Ovi dokumenti su prepoznali i integrisali sve relevantne stavove i probleme koji su kroz rad Skupštine Kantona Sarajevo često isticani kao prioritetna područja u kojima policija treba djelovati s ciljem smanjenja određenih pojava ugrožavanja sigurnosti građana. Uz ove strateške dokumente je uspostavljen interni mehanizam praćenja (monitoringa) i ocjene (evaluacije) koji trebaju osigurati pouzdanu, blagovremenu i efikasnu kontrolu implementacije strateških mjera i aktivnosti.

Na ovaj način je Uprava policije odlučno, transparentno i precizno odredila okvir svog djelovanja u narednim godinama i koji je zapravo jedini mogući mehanizam praćenja i ocjene rada policijskog komesara. Ukoliko bi Nezavisni odbor izvan ovog okvira poduzimao mjere praćenja i ocjene rada, ne uvažavajući objektivne, strateški postavljene parametre rada Uprave policije i policijskog komesara, izašao bi izvan zakonom određenih ovlaštenja i teško bi narušio načelo operativne samostanosti Uprave policije koje je zagwarantirano zakonom, što bi predstavljao direktni oblik političkog miješanja u rad policije. U konkretnoj situaciji, prijedlog godišnje ocjene rada policijskog komesara za 2018. godinu jasno ukazuje da je Nezavisni odbor narušio osnovne principe ustanovljene članom 25. stav (1) Zakona o unutrašnjim poslovima Kantona Sarajevo, tj. da nije osigurao stručno, objektivno i nepristrasno praćenje rada policijskog komesara nego je u slučaju formiranja godišnje ocjene postupio isključivo po nalogima određenih političkih krugova, što predstavlja grubo kršenje zakonom propisanog načela operativne samostalnosti Uprave policije.

Podsjećam da član 3. Zakona o unutrašnjim poslovima Kantona Sarajevo naročito obavezuje Upravu policije da svoje djelovanje uskladi s međunarodno prihvaćenim principima policijske službe koji su navedeni odgovarajućim pravno obavezujućim ugovorima za Federaciju BiH, a koji upravo govore o depolitizaciji policije kao jednom od najvažnijih principa.

S poštovanjem.

POLICIJSKI KOMESAR
Generalni inspektor policije
Mevludin Halilović

Prilog:- kao u tekstu (CD) . -

